

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради

УДУ імені Михайла Драгоманова

«25 березня» 2024 р., протокол № 6

Проректор з навчально-методичної
роботи, професор

Роман ВЕРНИДУБ

ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

галузей знань:

01 Освіта/Педагогіка, 02 Культура і мистецтво, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 06 Журналістика, 07 Управління та адміністрування, 08 Право, 10 Природничі науки, 11 Математика та статистика, 12 Інформаційні технології, 22 Охорона здоров'я, 23 Соціальна робота, 24 Сфера обслуговування

**факультети/
інститути /
центри:**

історичний факультет; педагогічний факультет;
природничий факультет; факультет іноземної філології;
факультет математики, інформатики та фізики; факультет мистецтв імені Анатолія Авдієвського; факультет психології;
факультет соціології та соціальної політики; факультет спеціальної та інклюзивної освіти; факультет технологій та дизайну;
факультет української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка; факультет фізичного виховання, спорту і здоров'я; навчально-науковий інститут права та політології;
навчально-науковий інститут публічного управління та адміністрування; навчально-науковий центр вечірнього навчання

Розробники програми:

Тетяна АНДРУЩЕНКО завідувач кафедри етики та естетики навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики, доктор філософських наук, професор

Тетяна ШУЛЬГА старший викладач кафедри етики та естетики навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики

Рецензенти:

Адріана СКОРИК проректор з наукової роботи, професор кафедри теорії та історії культури Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського, доктор мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України

Сергій РУСАКОВ директор навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики, доцент кафедри філософської антропології, філософії культури та культурології Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, кандидат філософських наук, доцент

Обговорено та рекомендовано до видання на засіданні Науково-методичної ради УДУ імені Михайла Драгоманова «24» січня 2024 року, протокол № 5.

Голова НМР

Роман ВЕРНИДУБ

I. Пояснювальна записка

З метою модернізації практичної складової освітнього процесу як невід'ємної ланки освітньо-професійної програми підготовки високоосвіченого фахівця в університеті запровадження навчальна культурологічна практика (безвідривна) для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Програма Навчальної культурологічної практики складена відповідно до Положення про організацію та проведення практик студентів УДУ імені Михайла Драгоманова, затвердженого рішенням Вченої ради університету від 26.01.2023 р., протокол № 2 та освітньо-професійних програм підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузей знань 01 Освіта/Педагогіка, 02 Культура і мистецтво, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 06 Журналістика, 07 Управління та адміністрування, 08 Право, 10 Природничі науки, 11 Математика та статистика, 12 Інформаційні технології, 22 Охорона здоров'я, 23 Соціальна робота, 24 Сфера обслуговування за спеціальностями університету.

Навчальна культурологічна практика проводиться в другому семестрі та розпочинає систему професійно-практичної підготовки студентів університету. Культурологічна практика спрямована на формування світогляду та професійний розвиток в їх органічній єдності; розвиток творчих здібностей та реалізацію професійних інтересів майбутніх фахівців та формуванню академічної культури студентів університету.

Положення програми навчальної культурологічної практики створює умови для максимальної реалізації індивідуального підходу, який враховує пізнавальні інтереси, творчі здібності, естетичні потреби, прагнення до самореалізації кожного студента, що відповідає європейській студентоцентричній моделі освіти.

Навчальна культурологічна практика сприяє створенню нової моделі професійної підготовки здобувачів вищої освіти в системі розвитку інноваційних технологій засобом застосування інтеграційних процесів навчальної та практичної діяльності; є наочно-практичною базою для вивчення дисциплін філософсько-освітнього, етико-естетичного, психолого-педагогічного та професійного спрямування; підсилює готовність студентів до майбутньої професійної діяльності; формує, розширює та поглиблює світогляд, розвиває творчі здібності; підвищує мотивацію майбутніх фахівців до саморозвитку і професійного самовдосконалення.

Навчальна культурологічна практика поєднує формування інтегральних, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей. У робочих програмах практики враховано професійну складову кожної зі спеціальностей, за якими здійснюється підготовка студентів УДУ імені Михайла Драгоманова, що забезпечує результати навчання, які вимагає сучасний ринок праці.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійних програм :

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	Вміти давати обґрунтовану оцінку культурно-мистецьким процесам та аналізувати окремі мистецькі твори	Світоглядна компетентність. Здатність розуміти світоглядні, соціальні, культурно-історичні, мистецько-естетичні, духовно-моральні питання, які виходять поза межі фахової спеціальності, що є передумовою здатності відповідально й ефективно діяти в різних суспільних контекстах, позитивно розв'язувати навчальні, професійні та побутові завдання.

2.	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проявляти патріотизм через активне засвоєння знань про українську національну культурно-мистецьку спадщину; - вміння робити вибір і приймати рішення, проявляти ініціативність, активність через співучасть у формуванні окремих траскторій практики. 	<p>Громадянська компетентність. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства, зокрема громадянського, об'єднаного спільними національно-культурними інтересами. Здатність до активної, вільної та творчої самореалізації.</p>
3.	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструвати особистісно-ціннісне ставлення до дійсності, мистецтва, культури та майбутньої професійної діяльності; - диференціювати та висловлювати власні естетичні переживання у процесі сприйняття творів мистецтва; - встановлювати зв'язки мистецтва і культури з навчанням і майбутньою професійною діяльністю; - визначати види і жанри мистецтва, особливості художньо-образної мови мистецтв (музичного, візуального, хореографічного, театрального, екранного тощо). 	<p>Естетична та креативна компетентність. Здатність до гармонійних відносин зі світом, естетичного ставлення до дійсності, мистецтва, культури; креативно вирішувати навчальні та професійні завдання; розвивати естетичну свідомість.</p>
4.	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розкривати соціальний контекст художніх творів; - на фактичному матеріалі аналізувати історичні трансформації української культури в контексті європейського та світового культурно-історичного процесу; - проявляти толерантне ставлення до культурного різноманіття. 	<p>Соціокультурна компетентність. Здатність застосовувати знання, пов'язані із соціальною структурою та національною специфікою суспільства, з особливостями соціальних ролей; здатність до орієнтування у соціальних ситуаціях. Спроможність ідентифікувати себе з цінностями професійного середовища; наявність професійної позиції майбутнього фахівця. Здатність цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність.</p>
5.	<p>Вміти</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійно й творчо виконувати завдання практики; - уникати плагіату при написанні звітної документації з практики; - дотримуватися кодексу студентської спільноти, бути гідним представником УДУ імені Михайла Драгоманова. 	<p>Етична компетентність. Здатність діяти на основі принципів академічної доброчесності, дотримуватися правил культури поведінки та норм суспільної моралі.</p>
6.	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вміти активно слухати та сприймати інформацію у різних комунікативних 	<p>Компетентність міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної</p>

	<p>ситуаціях;</p> <ul style="list-style-type: none"> - демонструвати високу культуру мовлення і спілкування; - позитивно сприймати конструктивну критику; - толерантно ставитися до іншої (й інакшої) думки та адекватно на неї реагувати. 	<p>міжособистісної взаємодії; зокрема, з колегами, керівниками практики. Здатність працювати в команді.</p>
7.	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - планувати позааудиторний навчальний час, чітко і своєчасно виконувати навчальні зобов'язання, як самостійно так і під час командної роботи, відповідально ставитися до роботи; - практично відобразити результати своєї діяльності у визначених програмою формах звітності. 	<p>Організаційна компетентність. Здатність до вільного користування засобами сучасних інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність раціонально організувати власну діяльність та ефективно використовувати час. Здатність до проєктної організації діяльності.</p>
8.	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати завдання та співвідносити їх зі змістом діяльності; - самостійно шукати, критично аналізувати та працювати з інформаційними та навчальними джерелами; - застосовувати естетичний досвід та культурологічні знання; - досліджувати культурно-мистецькі процеси, виокремлювати їх ключові ідейні моменти; - самостійно здійснювати пошук інформації про українську культуру та культуру інших країн. 	<p>Інформаційно-аналітична компетентність. Здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного, проєктного) мислення, пошуку, аналізу і синтезу, систематизації й узагальнення інформації, робити смислові узагальнення та висновки. Здатність самостійно і комплексно розв'язувати завдання на стику двох галузей: майбутньої професійної і культурної.</p>
9.	<p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати спеціальні можливості пошукових систем; - використовувати електронні наукові бібліотеки (Google-Академія, електронні репозитарії тощо) - користуватися навчальними платформами, - самостійно знаходити офіційні інтернет-ресурси культурних інституцій (в тому числі іноземними мовами); - шукати та використовувати тематичні додатки для смартфонів, - вдосконалювати свої навички роботи з програмним забезпеченням для редагування документів, доступними відео- та графічними редакторами та платформами, - вміти використовувати корпоративні інструменти для комунікації, тайм- 	<p>Цифрова компетентність (інформаційна, медійна, технологічно-цифрова грамотність). Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі: здійснювати пошук, обробку та використання інформації з різних джерел, критично оцінювати відомості. Здатність отримувати доступ до медіа, створювати контент для творчого самовираження та культурного спілкування. Вдосконалення здатності працювати з технічними засобами, сучасними інформаційними технологіями та доступним програмним забезпеченням. Здатність користуватися</p>

	менеджменту та в управлінні навчальним процесом.	інструментами Google Workspace for Education, що є частиною корпоративної культури.
--	--	---

II. Терміни проходження практики

Відповідно до навчальних планів підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійними програмами відповідних спеціальностей університету навчальна культурологічна практика проводиться у II семестрі обсягом 3 кредити ЄКТС (90 годин), які, враховуючи безвідривну форму її проведення в позааудиторний навчальний час, розподіляються пропорційно протягом семестру:

III. Бази проведення навчальної культурологічної практики:

Базами навчальної культурологічної практики можуть бути як заклади культури: музеї, театри, галереї, кінотеатри, національні заповідники, культурно-історичні та архітектурні пам'ятки тощо так і культурні заходи: фестивалі, концерти, зустрічі із діячами культури та мистецтва, провідними діячами у відповідній професійній галузі та події, які відповідають меті та реалізують завдання практики. Перелік баз проведення практики узгоджується керівником практики з урахуванням фахової підготовки студентів.

Орієнтовними базами навчальної культурологічної практики в м. Києві є:

1) музеї:

Національний заповідник «Софія Київська»,
 Національний заповідник «Києво-Печерська Лавра»,
 Свято-Михайлівський Золотоверхий монастир,
 Національний культурно-мистецький та музейний комплекс «Мистецький Арсенал»,
 Національний художній музей України,
 Національний музей «Київська картинна галерея»,
 Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків,
 Міжнародний центр сучасного мистецтва «PinchukArtCentre»,

2) театри:

Національний академічний театр опери та балету України імені Т. Г. Шевченка,
 Національний академічний драматичний театр імені Івана Франка,
 Національний академічний драматичний театр імені Лесі Українки,
 Київський національний академічний театр оперети,
 Київський муніципальний академічний театр опери і балету для дітей та юнацтва,
 Київський національний академічний Молодий театр,
 Київський академічний драматичний театр на Подолі

Відвідування баз практики відбувається на підставі Договору публічної оферти відповідної установи.

IV. Організація практики

Загальну організацію навчальної культурологічної практики здійснює кафедра етики та естетики навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики.

Навчальна культурологічна практика є безвідривною: відвідування запланованих заходів, оформлення та подання звітної документації відбувається в навчальний позааудиторний час в рамках встановлених наказом термінів.

На настановчій конференції керівники практики ознайомлюють студентів із програмою навчальної культурологічної практики, її термінами, метою, завданнями, змістом діяльності студента-практиканта, надають актуальну інформацію про події культурного життя столиці, методичні рекомендації щодо організації та особливостей оформлення звітної документації, доводять до відома студентів критерії оцінювання робіт та звертають увагу на важливість дотримання принципів академічної доброчесності. Після настановчої конференції керівник практики разом зі студентами складають орієнтовний

план заходів, який відповідає меті та завданням практики, враховує професійні та творчі інтереси, індивідуальні здібності студентів та їх спеціальність, а також можливість безкоштовного відвідування музеїв.

Керівник практики, враховуючи програмні результати навчання та компетентності, зазначені в освітньо-професійних програмах, сучасні освітні тренди та/або вимоги ринку праці, щороку розробляє або оновлює відповідне індивідуальне завдання, зміст якого розкривається у робочих програмах з навчальної культурологічної практики.

Керівник практики надає необхідну методичну, теоретичну та практичну консультативну допомогу студентам під час проходження практики, застосовуючи офіційні канали комунікації та можливості Google Workspace for Education (корпоративну пошту, Google Meet, Google Chat, Google Calendar, Google Classroom, тощо) та/або використовуючи віртуальні майданчики сайту університету та його структурних навчальних підрозділів, сторінки відповідних випускових кафедр в соціальних мережах тощо.

V. Підведення підсумків практики

Звітну документацію з навчальної культурологічної практики (індивідуальний щоденник, творчий звіт та звіт про виконання індивідуального завдання) студент-практикант надає на перевірку керівнику практики у встановлені терміни, але не пізніше як за тиждень до підсумкової конференції. На підсумковій конференції керівники та відповідальні за проведення практики підводять узагальнені підсумки практики.

VI. Зміст практики

Мета навчальної культурологічної практики – формування світоглядних основ здобувача вищої освіти шляхом актуалізації його творчо-професійного потенціалу, утвердження духовних цінностей, виховання патріотизму та національної гідності, як невід’ємних складових системи загальних та професійних компетентностей в процесі ознайомлення з культурно-мистецькими та історичними пам’ятками, інституціями, культурним життям Києва, України та світу згідно з принципами єдності освіти і культури та студентоцентризму.

Завдання навчальної культурологічної практики:

1. Закріплення знань з української національної культури, накопичення практичного естетичного досвіду під час ознайомлення з культурно-мистецькою спадщиною, що формує цілісність світогляду здобувачів вищої освіти.
2. Виховання патріотизму, національної гідності та толерантності у процесі ознайомлення із надбанням української та світової культури.
3. Створення умов для формування національної ідентичності.
4. Формування естетичної культури студента, розвиток його естетичної свідомості: задоволення естетичних потреб, збагачення естетичних почуттів і переживань, формування естетичного смаку, що підвищує ефективність соціалізації особистості.
5. Збагачення освіти студентів та їх майбутньої професійної діяльності знаннями з національної та світової культури і мистецтва, що сприяє адаптації особистості у мультикультурному просторі.
6. Розкриття, розвиток та вдосконалення креативних, творчих здібностей студентів, їх реалізації під час навчання та у подальшій професійній діяльності.
7. Налагодження комунікації та взаємозв’язку в середні та між різними соціальними групами.
8. Сприяння ретрансляції культури, збереженню культурно-історичної пам’яті, взаємозв’язку між поколіннями.
9. Утвердження професійного самовизначення майбутніх фахівців.
10. Підвищення рівня загальної культури та якості освіти майбутніх випускників УДУ імені Михайла Драгоманова.

Зміст діяльності студентів-практикантів.

1. Брати участь у запланованих заходах по ознайомленню з культурно-мистецькими життям столиці України – Києва.

2. Переглянути не менше 2-х театральних вистав у провідних театрах України.

3. Відвідати не менше 2-х культурно-історичних пам'яток (комплекс архітектурних пам'яток Національного заповіднику «Софія Київська», Національний заповідник «Киево-Печерська Лавра», Свято-Михайлівський Золотоверхий монастир, Видубицький монастир, Національний музей народної архітектури та побуту України «Музей просто неба Пирогів» тощо).

4. Відвідати експозиції не менше 2-х музеїв (Національний музей Тараса Шевченка, Національний музей історії України, Національний військово-історичний музей України, Національний музей Голодомору-геноциду, Національний музей історії України у Другій світовій війні, Національний музей «Чорнобиль», Національний музей українського народного декоративного мистецтва, Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара», Національний музей літератури України, Національний музей «Київська картинна галерея», Національний музей мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків, Національний художній музей України, Музей театрального, музичного та кіномистецтва України, Музей книги і друкарства України тощо).

5. Відвідати заклади та заходи, присвячені галузі обраної професії (конкретизуються в робочих програмах навчальної культурологічної практики та/або в планах заходів).

6. Брати участь у творчих зустрічах, майстер-класах видатних діячів культури, мистецтва та в галузі обраної професії.

7. Підготувати та подати звітну документацію практики у встановлені керівником терміни.

8. Додатково рекомендовано відвідати культурно-мистецькі заходи, які проводяться в нашому університеті на базі арт-простору СКЛО, Центру культури та мистецтв та Музей історії УДУ імені Михайла Драгоманова.

Форми звітності студента про практику.

1. Індивідуальний щоденник навчальної культурологічної практики, у якому необхідно зазначити опис відвіданого об'єкту, проаналізувати захід, твір мистецтва (за вибором студента), описати власні враженнями, здобутий культурно-естетичний та професійний досвід, зробити короткий висновок щодо виконання завдань практики.

2. Творчий звіт про проходження навчальної культурологічної практики, у якому слід зазначити перелік відвіданих місць та заходів, відобразити власні загальні міркування та враження, проаналізувати культурно-мистецькі процеси, здійснити самоаналіз щодо рівня, шляхів, особливостей досягнення основної мети та розв'язання завдань навчальної культурологічної практики, висвітлити зв'язок освіти та культури як невід'ємної її складової, надати пропозиції.

3. Звіт про виконання індивідуального завдання.

4. Додатки. У Додатках до документації практики, на свій розсуд, студенти розміщують фото відвіданих місць та подій з відповідними підписами, коментарями.

Норми оцінювання роботи студентів під час практики.

При оцінюванні результатів навчальної культурологічної практики враховуються:

- самостійність у виконанні роботи (відсутність плагіату, авторська унікальність тексту);
- рівень аналітичного та аргументованого викладу матеріалу;
- відповідність документації наданим методичним рекомендаціям та програмним вимогам практики;
- застосування знань з гуманітарної та професійної підготовки.

Розподіл балів за видами діяльності

№ з/п	Вид діяльності студента-практиканта	Кількість	Термін виконання	Кількість балів
1.	Відвідування культурно-мистецьких об'єктів	5	протягом практики	0-15
2.	Складання Щоденника практики	1	у день відвідування / перегляду	0-35
3.	Написання Творчого звіту з практики	1	на останньому тижні практики	0-20
4.	Підготовка Індивідуального завдання	1	протягом практики	0-25
5.	Оформлення Додатків (фото, відео)	5	у день відвідування /перегляду	0-5
6.			Всього:	0-100